

Mercè
Rodoreda

Tuin aan zee

Roman

Uit het Catalaans vertaald met nawoord
door Frans Oosterholt

Eerste druk

2014

Menken Kasander & Wigman Uitgevers
Leiden

Deze uitgave werd vertaald met een
subsidie van het Institut Ramon Llull.

LLL institut
ramon llull
Llengua i cultura catalanes

De vertaler ontving voor deze
vertaling een werkbeurs van het
Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel:

Jardí vora el mar

© 1967 Institut d'Estudis Catalans /
Casanovas & Lynch Agència Literaria,
S.L.

Nederlandse vertaling en nawoord:

©2014 Frans Oosterholt /
Menken Kasander & Wigman
Uitgevers, Leiden

ISBN 9789491495502

NUGI 302

www.mkw-uitgevers.nl

Meld u aan voor onze nieuwsbrief
door een bericht te sturen aan:
info@mkw-uitgevers.nl

Dieu est au fond du jardin

Robert Kanters

Ik heb altijd willen weten wat er met mensen gebeurt, en niet omdat ik een bemoeial ben... Ik houd gewoon van mensen en ik hield van de eigenaren van dit huis. Maar dat is allemaal zo lang geleden dat ik heel veel vergeten ben, ik ben te oud en soms haal ik dingen door elkaar zonder dat ik er erg in heb... Ik hoefde geen films te gaan kijken in Excelsior in de jaren dat ze 's zomers hier waren met hun vrienden. Er was er een die de zee schilderde. Feliu Roca heette hij. Hij had geëxposeerd in Parijs en ik geloof dat hij bekend is in Barcelona en dat hij veel geld heeft verdiend met die blauwe banen. Hij had ze op alle manieren geschilderd: rustig, wild, met hoge golven, met lage golven. Groen, de kleur van angst. En grijs, de kleur van wolken. Zeegezichten. Hij zei dat hij zeegezichten maakte en zijn vrienden zeiden dat hij vlekken moest maken, daar hielden de Amerikanen van. En ze lachten hem uit en zeiden dat de zee al door te veel schilders geschilderd was; en de jongen... een galante knul met bijna blond haar en blauwe ogen waar hij een beetje slaperig uit keek, alsof hij droomde. Soms stotterde hij. Als de kleuren niet uitkwamen zoals hij wilde: ik bedoel bij het mengen. En dan zei hij: het is moeilijker om dit blauwe beest te schilderen dan bloemen te verzorgen. En ik antwoordde: daar hebt u helemaal gelijk in. Bloemen maken zichzelf. Misschien stelt het daarom zo weinig voor om tuinman te zijn... Ik zei dat om hem een plezier te doen en toen zei hij dat hij mij zou schilderen, zittend in de zon, zodra hij de zee geschilderd had op alle manieren waarop de zee eruit kan zien. Niet dat ik hem geloofde... Elke zomer was ik blij hem te zien als hij kwam en ik denk dat hij ook blij was mij te zien. Zes zomers... Alles bij elkaar zes

zomers, en een slechte winter... Een van de vriendinnen – er waren er twee, en ze kwamen altijd – heette Eulàlia. De andere heette Maragda. Ze was naaister en mevrouw Rosamaria had voor haar gewerkt toen ze jong was, en zodoende waren ze bevriend. Als ze 's ochtends terugkwamen van het strand, zorgde ik ervoor dat ik in de weer was met de bloemperken rondom het huis. Deze hier, vol met afrikaantjes; om te horen wat ze zeiden. En zo vrolijk als ze waren, en zo jong, en zo rijk... alles wat ze hadden... en twee tragedies. Ik heb een keer een vogel gezien die zich dood liet gaan. Blijkbaar een wanhopige vogel, net als Eugeni.

De eerste keer dat meneer en mevrouw kwamen was aan het begin van de lente, kort nadat ze getrouwd waren. Hem kende ik al. Ik had hem twee keer gezien: toen hij het buitenhuis kwam bekijken om het te kopen, en een andere keer toen hij kwam kijken hoe het ging met de verbouwing die hij liet uitvoeren. Bij die tweede keer zei hij dat hij me hield, dat hij me goed kon gebruiken als tuinman. Ze waren op huwelijksreis geweest in het buitenland en kwamen hier voor een kort verblijf. Ze wandelden veel en vaak waren ze op het uitkijkterras te vinden, kijkend naar het komen en gaan van de golven en naar de hemel met alles wat er beweegt en heel dicht tegen elkaar aan en soms gearmd. Overdag hoestte ik om ze te waarschuwen dat ik er aankwam, want al is het geen zonde dat een getrouwd stel elkaar omarmt, ik dacht dat ze het vervelend zouden vinden als ik ze zou zien. Quima, de kokkin, kwam al in die dagen. Later begonnen ze haar in te huren voor het hele seizoen, want de kokkin die ze in Barcelona hadden reisde in de zomer naar haar familie. Quima vroeg me alles te vertellen wat ze in de tuin deden en ik vroeg

haar alles te vertellen wat ze in huis deden want zij hoorde veel dingen van Miranda, een van de dienstmeisjes, die uit Brazilië kwam. Deze Miranda droeg haar zwarte jurk zo strak om haar lijf, dat zo dun was als een slang, dat ze net zo goed niets aan had kunnen trekken. En een gehaakt schortje zo klein als een hand. En ze liep naast haar schoenen. Maar ze kon me niet veel vertellen want er gebeurde weinig. Soms stopte meneer Francesc een olijf in de mond van mevrouw Rosamaria en zij nam hem aan met haar tandjes... Je kon zien dat hij gek op haar was. Quima zei dat toen Miranda het vertelde, zij, Miranda, wit werd, terwijl ze normaal zo zwart als drop was. Van jaloezie, zei Quima. Die uit Brazilië zijn blijkbaar zo. Toen ze een keer een ritje met de auto gingen maken, liet Quima me boven komen, en ik was heel bang dat ze terug zouden komen en ons zouden betrappen, en ze zei: 'Kijk eens wat een juwelen!... Meneer Francesc is een van de rijkste mannen van Barcelona.' En ze liet me heel veel dingen zien en ze zei dat ze allemaal van briljanten waren; en ook een halsnoer, met een groene peer die in het midden hing. Echt rijke mensen. En goed van vertrouwen. We keken tussen de spleten van de rolluiken door naar de tuin. De villa en het land van hiernaast waren toen gras en hagedissen.

Ze vertrokken en zeiden dat ze in juni met vrienden zouden komen. Ze gaven me de sleutels en belastten mij met het toezicht op het huis, dat ik van tijd tot tijd moest luchten. Toen ik de brief ontving waarin stond dat ze terugkwamen, was ik blij. Ik huurde Quima voor de zomer in, zoals ze me hadden opgedragen, en ze kleurde rood van blijdschap omdat meneer Francesc in de brief had geschreven dat hij erg hield van de manier waarop ze tong bereidde in de oven. Miranda kwam twee of drie dagen van tevoren met grote koffers en zonder een woord te zeggen. Ik, naar buiten, op naar de planten. En zij, naar binnen, op naar het stof. Ze kwamen over zee. Drie dagen

later hoorden we de hoorn van een bootje en ik zag het meteen aankomen en toen het dicht genoeg bij de kust was, lieten ze de motorsloep te water en ze bleven op het strand want ze wilden zich baden en ze begonnen te zwemmen en een van de vriendinnen begon als een poppetje over het water te schaatsen. Ze hadden een leraar bij zich die hen moest leren schaatsen en mevrouw Rosamaria vroeg voor de lol of ik het ook wilde leren en ik zei dat ik te oud was. Ze vroeg of er zieke bloemen waren en ik zei dat ze God zij dank allemaal gezond en wel waren. Ze namen Mariona aan als dienstmeisje: een meisje uit het dorp dat ik van gezicht kende, piepjong, klein en om door een ringetje te halen.

's Nachts keek ik vaak naar de kamer van meneer en mevrouw vanaf de laan met lindes en moerbeien. Ik heb altijd graag 's nachts door de tuin gewandeld, om te voelen dat hij ademde. En als ik er genoeg van had, liep ik kalmpjes naar mijn huisje en voelde het vredige leven van alles wat groen en fleurig is als de ochtend begint te gloren. Ik kwam tot de ontdekking dat er diep in de nacht iemand door de tuin liep. Ik ging op de loer staan en zag dat het Miranda was. Ik werd kwaad omdat ze met een tak in de hand liep en de planten mepte. Op een nacht liet ik me zien en foeterde haar uit.

'Miranda?' zei Quima een keer tegen me. 'Die mag ik niet. Mensen die wakker zijn als iedereen ligt te slapen, zijn niet te vertrouwen. Waar Miranda op uit is... Maar me dunkt dat meneer maar voor één ding oog heeft... Mevrouw Rosamaria kan gerust zijn.'

'Er zijn mannen die van personen houden die van ver komen, en ze denken liever aan kleurrijke bomen en veren...' zei ik tegen haar. En Quima zei dat ze me moesten opsluiten zo gek als ik was en dat ze me de mond zou snoeren. Toch niet zo gek. Miranda deed alsof haar neus bloedde, maar ondertussen zette ze valstrikken.

Het duurde lang voordat ik iets te weten kwam over juffrouw Eulàlia, degene die al kon schaatsen over zee. Ze had een witte huid en zwarte haren en ze leek nogal in zichzelf gekeerd. Niet zoals mevrouw, die een gezicht had dat altijd op mooi weer stond. Een seizoen lang dacht ik dat Feliu, de schilder, half verliefd was op juffrouw Eulàlia, maar hij had genoeg aan zijn hoofd met schilderen, en toen ik er op een dag een grapje over maakte zei hij dat parmante dames hem niets zeiden; dat die dames beter een ander konden gaan amuseren en dat hij in plaats van een bos rozen meer hield van een bos... En hij wees op wat bloemen. ‘Vingerhoedskruid,’ zei ik, ‘eenvoudige bloemen.’ En hij zei: ‘Sommige dames hadden me met huid en haar opgegeten, als ik niet had opgepast, en dan was het gedaan met de schilder voordat hij was begonnen.’

Ik weet niet of hij gelijk had en dat wist hij vast ook niet, maar we lachten. Quima vroeg me af en toe wat Miranda’s nachts deed.

‘Niets... Ze loopt rond... Zolang ze mijn planten niet kapot maakt, mag ze doen wat ze niet laten kan.’

Op een nacht met veel maanlicht ging ze de zee in. Zonder het maanlicht had ik haar niet herkend. Ze rende het water in alsof ze een zee van inkt in rende. En toen ze uit het water kwam, glom ze als een olijf. Ze ging op het zand liggen en bleef zo lang liggen dat ik dacht dat ze in slaap was gevallen. En het water, hup, ik kom al, hup, ik ga weer... Ik kwaakte als een kikker, en Miranda gaf geen sjoege. Doodstil. Ik werd moe van het kwaken. Ik ging slapen en net toen ik in slaap viel: krak... krak... krak... Vlak langs mijn raam. Ik kon haar wel vermoorden. Maar ik deed net of ik sliep en van toen af aan had ik een hekel aan haar.

Op een dag kwam mevrouw de tuin bekijken en ik liet haar de aanplant zien. ‘Ziet u dat kleine spul?’ zei ik tegen haar. ‘Dat worden bloemen, en als u weggaat hebben ze al gebloeid en is er niets van over: alleen zaadjes.’ Ze was een beetje uit het veld geslagen want blijkbaar had niemand haar ooit zo duidelijk uitgelegd wat er gebeurde met kleine plantjes die uit een zaadje groeien. Ik nam haar goed op, en ze was knap. Ze had iets waarvan ik, omdat ik tuinman ben, niet weet of ik het onder woorden kan brengen; ik weet vooral niet hoe je gevoelige dingen onder woorden moet brengen... En al is een tuinman een beetje anders dan de andere mensen, en dat komt doordat we met bloemen omgaan, we gaan ook met aarde om. Je kunt zeggen dat het ene het andere in balans houdt. Maar met haar, ik bedoel met mevrouw, was het net of je alleen met bloemen omging. Ik praat wartaal, geloof ik. Maar ik vond mevrouw erg aantrekkelijk... alleen om naar te kijken. Soms had ik willen zeggen: ‘Gaat u zitten, dan kijk ik wat naar u.’ Dat heb ik natuurlijk nooit gedurfd. Maar ik had het gezegd als ik niet had gedacht dat ze niet alleen zou denken dat ik mijn verstand had verloren, maar me ook zou ontslaan.

‘Woont u al lang hier?’ vroeg Feliu een keer toen ik stond te kijken hoe hij schilderde.

‘In het dorp?’

‘Nee. In het huis.’

‘Na mijn soldatentijd. In deze tuin staan bomen die ik geplant heb; en niet de jongste. Ik heb twee eigenaren gekend: mevrouw Pepa, een dame met een duivels humeur en zo oud als Methusalem, en meneer Rovira, een goeierd die zich nergens mee bemoeide. Maar van de eigenaren van nu mag ik de tuin mooier maken, vooral met seizoensbloemen, want vanaf de eerste dag hebben ze gezegd dat ik niet moest beknibbelen.’

‘Vindt u het mooi wat ik schilder?’

‘Wat zal ik zeggen... Al wordt het nog zo mooi, geef mij de echte zee maar.’

En op een dag zei hij dat ik moest gaan zitten, dat hij kleur aan het bereiden was en dat ik moest zeggen wat ik ervan vond, want hij zag sterretjes, en ik zat te balen want hij bleef maar bezig met zijn penseeltje. Hij was heel tevreden toen ik zei dat de kleur erg leek op de kleur van het water, alleen minder licht... En toen ik zei dat ik werk te doen had, vroeg hij of ik nog wat wilde blijven en uit beleefdheid bleef ik nog een tijdje zitten.

Miranda deed heel vleierig om hem in te palmen. Ze vroeg of hij haar voor de rododendrons wilde schilderen. Hij had tegen mij gezegd dat hij me zou schilderen zonder dat ik het gevraagd had. En Miranda ging voor zijn neus staan en trok gezichten en nam poses aan en vroeg hoe hij haar het mooist vond, totdat hij op een dag zei dat hij geen tijd had om haar te schilderen, maar dat hij haar zou tekenen. Hij liet haar meer dan een uur rechtop staan en gaf haar telkens op de kop omdat hij zei dat ze bewoog. Het meisje leek wel van hout, en ze durfde amper adem te halen. Toen hij klaar was en haar de tekening liet zien, rende ze woedend weg omdat Feliu een pad had getekend.

Juffrouw Maragda zei dat ze Miranda acuut op straat had gezet als zij mevrouw was geweest. Dat ze mooi was en een gevaar, en ze konden zeggen wat ze wilden, maar zij had het niet op haar. Kennelijk had mevrouw Rosamaria een keer geantwoord dat ze van gevaar hield en dat ze niets zou doen en nergens bang voor was. Meneer Francisc zag niets anders als zij in de buurt was. ‘Ja,’ zei Feliu een keer, ‘je kunt zien dat hij smoor op haar is, misschien nog meer dan ik dacht in het begin, met die geschiedenis van Eugeni.’ Dat jaar kwamen er Franse vrienden die een dochtertje hadden. Ze logeerden in het pension van Bergadans, maar hingen de hele dag hier rond. Het meisje schaatste over water en haar moeder maakte soms een spe-

ciaal gerecht in de keuken. Ik vond al dat komen en gaan wel gemakkelijk, maar ze vernielden de tuin een beetje en op een dag vroeg ik aan mevrouw of ze vriendelijk wilde vragen of ze mij de bloemen wilden laten plukken, want ze rukten ze uit en maakten de planten kapot. Het Franse meisje was verliefd op Feliu. Nou ja, verliefd... ik bedoel dat ze aan hem bleef plakken als vogellijm. De godganse dag liep ze achter hem aan of voor hem uit en ze zei dat ze wilde leren schilderen en de Franse meneer vroeg aan Feliu of hij zijn dochter les wilde geven gedurende de zomer en Feliu moest wel ja zeggen om meneer en mevrouw niet voor het hoofd te stoten, maar in stilte verwenste hij het meisje en haar vader en het hele hemelse hof naar de hel. En daar had je haar met haar ezeltje en haar verfdoois, en het mooiste van alles was dat haar vader zich ermee bemoeide en adviezen gaf aan die arme Feliu, die vuur en vlam spuwde. 'Ze zou eerst moeten leren tekenen, die honnepon...' Maar wat ze wilden zien, zowel de ouders als het meisje, waren kleuren. Toen ik het aan Quima vertelde, luisterde ze amper; het was de dag dat ze me erop wees dat mevrouw alleen met haar vriendinnen optrok. 's Ochtends gingen ze naar het strand en daarna naar de dorpen in de buurt, waar ze bleven eten. De heren gingen bij wijze van spreken de ene kant op en de dames de andere kant. En Miranda deed een nieuwe aanval, maar nu op meneer Francesc.

Aan het einde van de zomer kwam meneer naar me toe om te melden dat ze een groot feest zouden geven voordat ze weggingen en of ik het bloembed weg wilde halen dat tussen de twee magnolia's lag. Ik dacht eerst dat ik hem verkeerd verstaan had. 'Hè? Wát zegt u?' vroeg ik. Hij

zei het nog een keer en het kostte me veel moeite om van mijn verbazing te bekomen.

‘Net nu de incaleries en de Hollandse viooltjes in bloei staan?... Denkt u soms dat een bloeiend bloembed net zo-iets is als een stoel die je nu eens hier en dan weer daar zet?’

Maar er zat niets anders voor me op dan het weg te halen en er kwam een tafel voor in de plaats die helemaal van de ene tot aan de andere boom liep, van een meter of tien op z'n minst.

De volgende dag was ik bezig met de afrikaantjes, de nogal bittere geur opsnuivend die ze afgeven, toen Quima naar me toe kwam, haar handen afdrogend aan haar schort, en haar eerste nieuwtje was:

‘Ze zegt dat ze extra krachten inhuren.’

‘En wat zijn dat?’

‘Dat zullen we wel zien.’ En ze liep gebukt onder zorgen terug. Mevrouw zei haar dat ze op de dag van het feest alleen maar hoefde af te wassen en af te drogen. En ervoor te zorgen dat er altijd ijs was, wat er ook gebeurde. De nieuwe villa was toen nog een braakland, met onkruid en hagedissen en die beestjes die muziek maken: krekels bedoel ik. En op de dag van het feest stond het hier vol met auto's. De schaatsleraar ging verkleed als dief, met een rits lopers om zijn middel. Iedereen was verkleed. Het Franse meisje als vlinder, geel en blauw, en haar moeder als duivel. Twee dagen eerder waren de elektriciens gekomen om de lampen in de tuin te installeren, en een week eerder had juffrouw Maragda, de naaister, een stuk of wat meisjes uit haar atelier laten komen en ze zaten allemaal op de tweede verdieping kostuums te naaien. En ze moesten om de haverklap naar Barcelona om kant en linten te kopen, en er was altijd wel iets wat ontbrak, en Quima en Marionna werden gek van al het werk dat ze op hun dak kregen. Drie dagen van tevoren begonnen de

buien. Zodra ze aan de slag gingen in de tuin, kwam de regen bij bakken uit de lucht. De zee was woest, de kleine Franse bloedzuiger hing om de hals van Feliu, meneer en mevrouw waren in een pesthumeur, de schaatsleraar zat de hele dag in pension Bergadans te kaarten met de Franse meneer. De meisjes zaten te naaien en iedereen keek bezorgd naar de hemel. De aardperen achter mijn huisje lagen plat op de grond, de motorsloep was losgeschoten en ze moesten erachteraan met een bootje en de schaatsleraar legde bijna het loodje want de zee ging als een gek tekeer. Ik bleef binnen; af en toe keek ik uit het raam en als het even iets minder hard regende wierp ik een blik op de rampen die zich voltrokken in de tuin. 's Nachts, kloink... kloink... kloink... de goten. En de laatste nacht dat het regende leek het of de wereld verging.

Bliksem en donder alsof ze in de uitverkoop waren. Ik kon niet slapen: ik had het raam opengezet en zag de bomen en de eucalyptus heen en weer zwiepen. En de zwakste blaadjes vielen op de grond en mijn plafond lekte op een paar plekken. 's Ochtends vroeg werd alles rustig en viel er een regelmatige motregen. Om tien uur kwam de zon te voorschijn als een prins en de hele zee kleurde blauw.

Het feest begon met vuurwerk. Toen mevrouw Rosamaria kwam vragen of ik zo vriendelijk zou willen zijn de portieren van de auto's te openen en te zeggen dat ze op het veld hiernaast moesten parkeren waar ze niet in de weg stonden, vroeg ze ook of de mannen van het vuurwerk een en ander in mijn huisje konden voorbereiden. En ze zetten mijn hele woonkamer vol met dozen met vuurpijlen, en als ze vlam hadden gevat, was alles in de lucht gevlogen.

Iedereen weet natuurlijk wat vuurwerk is... maar zoals dat spektakel geloof ik niet dat er nog een bestaat op de wereld. Het duurde een half uur, op de klok af. Margrieten en sterren en boeketten in alle kleuren... Eén figuur was van sterren en ze stonden misschien wel een minuut stil boven aan de hemel zonder uit te doven, en ik stikte zowat want ik hield mijn adem in zonder dat ik er erg in had. Feliu kwam naar me toe.

‘Vindt u het mooi?’

‘Wat een bedoening!’

‘Weet u waar dit hele feest voor is?’

Ik moest zeggen dat ik het niet wist en toen vertelde hij me dat mevrouw Rosamaria in verwachting was en dat meneer Francesc dat had willen vieren.

‘Wie had dat gedacht!’

We bukten ons allebei tegelijk want ze hadden een sliert rotjes en een heleboel pijlen aangestoken en er vielen allemaal vuurspetters op ons hoofd. Op dat moment stapte meneer Francesc heel boos op me af.

‘Wat doet u hier?’

‘Ik sta te gapen...’

‘Weet u niet meer dat ik gezegd heb dat u bij de ingang moet gaan staan? Er zijn zonet nieuwe gasten gearriveerd en ze hebben hun auto midden in de tuin gezet.’

Feliu en ik gingen naar de auto en Feliu stapte in en reed hem naar het veld. Terug liepen we tussen de mensen door, en de muzikanten speelden en iedereen danste en ik zag de extra krachten onder de magnolia's staan, achter de tafel. Ze maakten die arme Quima gek... Het waren er zes en ze gingen in het zwart, met glimmende revers en met meer vet in hun haar dan God. En ineens herinnerde ik me dat ik bij de ingang moest staan en ik ging er als de bliksem naartoe en bleef er tot elf uur stokstijf staan. Toen vond ik het wel mooi geweest. Daarna ging ik weer kijken hoe ze dansten en ik bekeek de extra krachten

van dichtbij. Ze hadden hen meegenomen uit Barcelona en ze serveerden alles wat de gasten vroegen heel goed en heel beleefd. Mevrouw Rosamaria liep erbij als een prinses, met rookkleurige sluiers bezet met steentjes die glinsterden en met het haar los. Op het laatst kreeg ik genoeg van al die herrie en ik ging naar het uitkijkterras, maar meneer, die verkleed was als skelet, was er met twee heren met zijden capes, en ik ving op dat ze spraken over de storm en de motorsloep waar ze achter aan waren gegaan terwijl alles omver werd geblazen. Ik ging naar mijn huisje en door het raam achterin hoorde ik praten. Espadrilles maken geen lawaai, ik liep door tot vlak voor het raam en het waren juffrouw Eulàlia en juffrouw Maragda.

‘Ik weet niet wat ze nog meer wil... Zou jij met hem getrouwd zijn?’

‘Wat een vragen... Maar ik hoop dat er iets gebeurt.’

‘Wat dan?’

Ik hoestte per ongeluk en ze zwegen en gingen weg.

Net toen ik wegdoezelde, kwam Quima aanrennen om me te halen. Of ik zo vriendelijk wilde zijn om in de keuken te komen helpen want ze konden de afwas niet aan. Ze was heel erg gekwetst omdat ze haar de kippen niet hadden laten braden. Op de tafel onder de magnolia's stond van alles. Bergen kip in stukken. En stapels worst en ham: gekookte en rauwe. En mortadella en allerlei fijne dingen, en gepelde reuzegarnalen besmeerd met mayonaise. De gasten zeiden dit wil ik en dat sla ik over. Als ze zichzelf wilden bedienen dan bedienden ze zichzelf en als ze daar geen zin in hadden werden ze bediend door de extra krachten en de champagne kon niet op. Het Franse meisje dronk er iets te veel van en het schijnt dat ze haar om middernacht half misselijk naar bed moesten brengen

en dat haar vlindervleugels helemaal verkreukeld waren. Een dame begon te zingen en te dansen en iedereen ging in een kring om haar heen staan en ze klaptten hard want ze deed het uitstekend. Om één uur 's nachts ging een groep naar het strand om te zwemmen en te lachen. Ik deed wat ik kon in de keuken, en dat was niet veel. Een paar uur borden afdrogen, en op het laatst zei ik dat het wel mooi geweest was en dat ik ging slapen want de volgende dag zou niemand in mijn plaats de rotzooi opruimen die ze in de tuin hadden gemaakt. En toen ik voor de tweede keer in slaap viel hoorde ik een heel mooie stem die zei:

‘Mag ik binnenkomen... of slaapt u al?’

Ik schoot zo snel als ik kon mijn broek aan en het was mevrouw, die een bord vol met eten kwam brengen. ‘U mag toch zeker ook meegenieten... En het is geen stijl dat Quima u als droger heeft gebruikt.’

Ze ging weg en even later hoorde ik voetstappen op het zand en boem! boem! En een mannenstem vroeg: ‘Bent u de tuinman?’

‘Jazeker,’ zei ik met volle mond.

‘Let op, ik zet een fles voor uw deur.’

Ik ging de fles pakken: nog ongeopende champagne. Hij was gebracht door een extra kracht. En ineens hoor ik klabam! En ik ren erop af. Het was de extra kracht die was gevallen. Ik hielp hem overeind en hij hinkte. Hij kwam uit Barcelona en kon zo te zien niet in het donker lopen.

Ik at het hele bord leeg, en dat terwijl ik meer slaap dan honger had. Ik zat op de drempel van de deur in het schijnsel van de maan, die was begonnen langs de eucalyptus omhoog te klimmen. Hij was een beetje rood tevoorschijn gekomen van achter de balustrade van het uitkijkterras, alsof hij meer regen voorspelde.

‘Zit u te eten?’ Feliu weer, die ook aan het eten was.

Ik liet hem de fles zien.

‘Kijk eens wat ze me gebracht hebben.’

Ik weet niet waar het Franse meisje vandaan kwam en Feliu stond op en schoot als een raket weg richting de aardperen. Het meisje ging pal voor me staan. ‘Goeienavond,’ zei ze. Blijkbaar had ze een paar woorden geleerd. Ze ging naast me zitten, stom als een vis. Na een poosje kwam haar vader, die haar vast overal als een bezetene had lopen zoeken, en hij trok haar mee. Hij was verkleed als kok, en omdat hij nogal dik was zag hij er authentiek uit. En zodra hij weg was, Feliu weer.

‘Ik heb een onaangename mededeling,’ zei hij.

‘Wat is er?’

‘Uw populieren liggen op de grond.’

We gingen meteen kijken. Een ongeluk komt zelden alleen, zeggen ze. De populieren, omvergelopen. En de bonte lupine. Het kon allemaal worden weggegooid. Alsof een plant een instrument was dat je verruilde als het kapot was. Ze waren nog aan het dansen en ik was in alle staten. Een paar gasten waren naar binnen gegaan en door een open raam zagen we meneer Francesc biljarten met de schaatsleraar. Drie heren stonden toe te kijken. Meneer zag er ongezond uit, verkleed als skelet, achter de groene lampekap. Miranda kwam binnen met een blad met glazen en flessen sterke drank. Toen ze het blad had neergezet, liep een van de heren die stonden te kijken naar haar toe en tilde haar schort op en zij tikte hem vlug op de vingers en de heer liet haar met rust. Zij verzamelde de lege glazen en ze kon ze niet allemaal meenemen want ze pasten niet op het dienblad. Ik stapte op iets zachts. Het was de arm van een gast die in slaap was gevallen op het gras. De man kreunde.

Het was een dolle nacht. Maar alles liep goed af. Toen ik in slaap viel, kwam de zon op en het huis leek uitgestorven. Ze bleven de hele dag in bed.

Toen ik de volgende dag bezig was met het uitrukken van de lupine en keek wat er te redden viel van de populieren, stopte er een bestelwagen voor de deur en de bijrijder stapte uit om aan te bellen. Hij liet een boel dozen achter en zei dat alles betaald was. De dozen zaten vol met zwemvliezen en duikbrillen. Er waren ook snorkels.

Ik ging een poosje op het uitkijkterras staan met Feliu. Het water was helder en we konden al hun bewegingen volgen. Mevrouw Rosamaria ging ook de zee in. Na vier dagen konden ze het en gingen ze verderop liggen bakken. Toen ze goed genoeg waren, gingen ze naar Barcelona en tot volgend jaar.

Ze waren ongeveer een maand weg. Op een middag was ik bij de ingang zo aandachtig bezig met wat planten die het niet goed deden, dat ik hem niet eens aan hoorde komen.

‘Weet u of het te koop is?’

Het was een heer van boven de middelbare leeftijd, heel goed gekleed, een beetje rood in het gezicht en met dik wit haar.

‘Wablief...’ zei ik terwijl ik me omdraaide.

‘Ik zou willen weten of dat terrein te koop is,’ zei de heer aan de andere kant van waar nu de heg van buksbomen staat.

‘Ik zou het niet weten,’ zei ik terwijl ik mijn pet een stukje naar achteren schoof. Ik wist dat het veld van de oude Farreres was geweest, die vele jaren in Tarragona had gewoond en die rijk gestorven was. Hij had een zoon achtergelaten. Maar die zoon hadden we nooit in het dorp gezien. ‘Dit veld ligt er al jaren zo bij... Alsof het van niemand is.’

‘Weet u met wie ik zou moeten praten om het te kopen?’

Na lang nadenken gaf ik de naam van de oude man die dood was en ik vertelde dat zijn zoon misschien nog leefde en dat dat alles was wat ik wist. Hij haalde een aantekenboekje te voorschijn en schreef op wat ik gezegd had en daarna vroeg hij de naam van mijn bazen. Die gaf ik, al beviel het me niets, en hij ging nog altijd niet weg. Toen vroeg hij of dit dorp een rustig dorp was, of de mensen fatsoenlijke mensen waren, en meer van die dingen. Toen hij me genoeg had uitgehoord, zei hij dat hij als jonge knaap naar Amerika was vertrokken om geld te verdienen en dat hij heel rijk geworden was. Dat hij een heel verwend dochter had die aan het einde van het jaar ging trouwen en dat hij, om haar blij te maken, een buiten voor haar zocht met een tuin aan zee en in dit dorp.